

Úr stevnuskránni:

FRÁ 9000 UPP Í 25.000 KRÓNUR

Javnaðarflokkurinn krevur, at öll trygging verður á höndum landsins. Tryggingarsambandið er eitt vinnuð javnaðarmannamál. Landið verður at yvirtaka alla lívstrygging. Botan av vanlukkuþryggingini.

Vanlukkuþryggingarmálið hefur oft verið lagt fram á ting av javnaðarflokkinum. Skaðaboturnar hava verið ov smáar og ólagaligt hefur verið at fingið nakkað frá tryggingini og biðingartíðin hefur verið ov long.

Tjóðveldisflokkurinn legði hetta mál á ting fyrri nokrum árum síðan. Uppskot teirra varð samtykt; men það var lítil og eingin bati í tí. Skaðaboturnar voru eitt

lítið sindur hækkaðar, men samstundis hækkaði gjaldið munandi.

A tingi hava javnaðarmenn nú uppskot um at hækka inntøkuhæddina frá 2700 kr. upp í 7000 kr. og skaðaboturnar frá 9000 kr. upp í 25.000 kr. — Dagpeningarnir, ið nú eru 6 kr. skulu hækkað upp í 22 kr. — Biðingartíðin, ið nú er 13 vikur, verður sett niður í 1 viku.

Fullgjøgjað uppskot um kostnað og gjald verður ætland lagt fram í hesi tingsetun.

Allir flokkar hava áður verið imóti hesum uppskoti, men nú tykst tjóðveldisflokkurinn fara at taka undir.

Eftir uppskoti frá javnaðarflokkinum varð Tryggingarsambandið Føroyar, sum í dag eigur millum 17 og 18 milj. kr., stovnað í 1940.

Fólkaflokkurinn bardist av grind imóti og segði hetta ongan týðning koma at hava.

Lívstryggingin er enn á privatum hondum. Ógillig peningahæddir fara út av landinum á hvørjum ári. Javnaðarflokkurinn krevur tí, at eisini öll lívstrygging kemur á landsins hendur. Tað er órimligt, at privatis skulu spekulera í lívstryggingarskins.

Stjóð javnaðarflokkin í hesum máli! Hetta eru mál, ið viðkoma øllum landsins íbúgvum.

mælt nú til samráðing við Íslendingar fyrri at vinna fiskileiðirnar undir Íslandi aftur. Tá Íslendingar fluttu sjómarkið út á 4 fjórðingar, royndu myndugleikarnir samráðing við Íslendingar; men teir ikki so mikið sum óntu aftur.

Í Grønlandi er veiða Føroyinga umleið 38.000 tons árliga. Grønlandingar krevja nú 12 mila mark; men hetta nervar okkum ikki, tí í ríkisfelagsskapi við Danir og Grønlandingar eiga vit vinnu- og virkisrátt har yviri, hvat so enn hendir við sjómarkinum.

Einans við loysing frá Danmark missa vit öll hesi rættindi og harvið líkindini til at veiða mestapartin av hesum 38.000 tonsunum — og sjálvandi allan rættin til útróður har uppi.

Hetta er orsøkin til, at hvørki tjóðveldismenn ella 14. sept. higartil ikki við einum einasta orði ella stavi hava nevnt Grønland í teirra ógilliga ósingar- og rumbulpropagandu í samband við sjómarkið uppundir valið.

Vit prenta her, hvat útróðramáðurin sigur um, hvi hann velur javnaðarflokkinn:

Av øllum veiðiætum man heimaútróðurin vera hin truplasti; men kanna vit arbeiðstíð og hvat vit fáa fyrri veiðuna, so eru vit ívaleyst millum tey lægst løntu í samfelagnum.

Ein partur av fiskimonnum fær nú prívíðbót. Javnaðarmenn hava leingi arbeiðt fyrri, at eisini vit fingi prívíðbót, men higartil hava landsstýrisflokkarnir og tjóðveldisflokkurinn sýtt okkum at fáa rættvísu úrtøku fyrri slit okkara.

Javnaðarflokkurinn hevur staðið þúra einsamallur, tá rátt hevur um at lagt figgjarglaga so til rættis, at vit sjálfvirkandi keypt, átt og ríkið okkara veiðifer. Og vit vita eisini, hvussu allir hinir flokkarnir hava strembað imóti øllum tiltøkum javnaðarflokksins í samband við betur líkindi til útróð, agn. s. o. a.

Í samband við uppbyggjan og endurnýggjan vinnulívsins, í øllum sosialum

málum, í handilsmálum, í tryggingar- og figgjarmálum eins og øðrum málum við er tað eyðsæð, at einans stevna javnaðarflokksins vil for a mál og skapa tryggleika og rættvísi fyrri øll arbeiðandi menniskju her á landi.

Ikki minst kenni eg meg aldeilis samdan í tí stóðu, ið flokkurinn hevur tikið í sjómarksálmum, ið jú er av allra størsta týðningi fyrri einhvønn útróðramann.

Fyrri meg og míni arbeiðir bara javnaðarflokkurinn.

Erlendur Patursson er nú farin at seta saman privat, politisk propagandaskriv til upplestur í útvarpinum, og presturin er frálíkur; hann lesur tey upp fleiri ferðir. Er ætlanin, at Útvarp Føroya skal vera politisk liðið og tæna privat-politiskum endamáli.

Seinastu 50 árin hava trúðarbólkar í hóptali skolað inn yvir land okkara. Nú skola teir eisini inn yvir Grønland. Nú seinast er tað katolikkarnir, ið gera vart við seg, og tað er ikki smávegis, teir ætla til. Hin fyrsti presturin er settur, og Maltesarordenin hevur givið honum flógar at ferðast við skrálinganna millum. — Í Grønlandi er frammanundan eingin katolikkur.

Politisk skil. Í 1940 bardust reiðararnir í felagnum og fólkaflokksmenn á tingi imóti, at fiskimenn fingi prosentini hækkað frá 33 til 35. Í 1943 valdu nógvir fiskimenn fólkaflokksmannin og stórreiðarin J. Fr. Kjølbro inn á ting at »arbeiða« fyrri áhugamáli teirra.

Tað er altíð javnvá í tilveruni. Hann, ið hevur lítið hárt at greiða, hevur tess stórra andlit at tváa.

at reyðu blóðlíkamini liva frá 80 til 120 dagar. 10 milj. føðast, og 10 milj. doyggja hvørt sekund.

at tað var eftir uppskoti frá javnaðarflokkinum, at lögtingið undir heimsbardaganum víðtók at jætta 3000 kr. árliga til skapan av einum føroyskum lógar- og rættarmáli.

at franskur statistikur sigur, at franska konan brúkar 4 mánaðar av lívi sínum at spyrja mannin, hvønn mat, hann vil hava.

at í mun til fólkatalið er Frakland tað land í Europu, ið hevur minst sápuframleiðslu.

at føroyskir fiskimenn fáa nógvi minni burtur úr vinnu síni enn fiskimenn í nøkrum av grannalöndunum.

at kjafturin á Grønlandshvalinum er 6,5 m langur og 4 m breiður.

at blóðtrýstið er rættuliga ójávnt í líkamunum. Tað er størri í høgri enn vinstra armi.

at fiskimannaverfallið í 1953, har fiskimenn ikki vunu eitt einasta oyra, kostaði 14 milj. kr.

at norskari handilsflotin varð øktur við 453.000 tonsum í 1957. Í Europu vóru Vesturyskarar næstir við 400.000 tonsum.

at Ameríkumaðurin Robert Hughes, ið segði seg vera heimsins tyngsta mann, er deyður, 32 ára gamal. Hann vegaði 375 kg, var 1,82 cm høgur og 3 m um miðjuna.

at 2140 studentar eru tiknir av døgum í Ungarn, síðani hin víða gitna uppreisturin í 1956.

at 50.000 Ungarar sita í fangatýppum í sjei ymiskum stóðum í landinum.

at Íslendingar við seinasta ársskifti áttu 42 trolarar uppá tilsamans 27.533 brutto-ton, 50 fiskifer yvir 100 tons og 599 onnur fiskifer.

Maugt og hvat

Fyrri 50 árum síðani

Fyrri 50 árum síðan fakk heimurin tann boðskap, at allir trupulleikar í samband við flýging vóru loystir, og at menniskjunnar harradømi í luftini var ein veruleiki. Tað vóru teir báðir brøðurnir Wright, ið gjørd seg kendar. Fáar dagar eftir at annar brøðurin í Fraklandi hevði fløgið 3,5 mil í min., komu boðini úr Ameríku, at hin brøðurin hevði verið á fløg í 57 min. 31 sek. (meðalfærð 9 mil). Nú fløgva teir kring um knøttin úttan at seta seg — og teir fløgva skjótari enn ljóðið.

5 SPURNINGAR

1. Hvussu nógvir pengar eru í umfari í Føroyum?
2. Nær kom veðurin upp í danska ríkisvápníð?
3. Hvussu nógvir manns arbeiða á føroyskum skipasmíðjum?
4. Nær kom fyrsta sápuvirki í Føroyum?
5. Nær kom fyrsta vatndrivna el-verk í Føroyum?

(Svar aðrastaðni).

Dripnir og etnir.

Í 1908 hvarv belgiski damparin »Ville de Bruges«. Seinni varð tað monnum greitt, at damparin gekk burtur, men manningin kom á land á oynni Utakuraka, har teir vóru dripnir og etnir av teim innføddu. Seks høvdingar, ið lutuðu í hesum drápi og áti, vóruð seinri tiknir og hongdir.

Tað einasta, Erlendur Patursson hevði at siga tit gagnar og frama fyrri fiskimenn, tá javnaðarmannamálið um 1000 kr. í minstuløn var fyrri á tingi, var: »HVAÐAN SKULU TIT FÁA PENINGIN FRÁ?» — og so ætla sami maður at taka loysing.

GRETA I. A. L. FINSEN

Her omanfyri hava tit nevnið á einari kvinnu. Seta tit bókstavirnar annarleiðis saman, fáa tit at vita, hvat starv hon hevur, men tað er ikki vanligt millum kvinnur.

Fólkaflokksþugsjónir.

Tað var á sinni, tá ið fólkaflokkurinn við hudi og hárg gekk í hjúnarlag við sambandinum, at Frederik Bláhamar tók so dýran til: »Gævi tað aldri slitaði aftur,« ja,

samband in the morning,
samband in the evening,
samband allan dagin.

TIL SKEMTUNNAR

— Tosar um toku. Nei, tú skuldi vita einaferð eg sigldi uppá Ongland, tá var so tjúkt í toku, at vit máttu rópa fyrri at finna á munin, tá vit ótu.

Lærarin: Per, kanst tú siga mær, buksur er tað eintal ella fleirtal?
Per: Eintal í erva, fleirtal í neðra.

Heilsolumaðurin: Eg elski teg so høgt, at míni orð ikki røkka til.
Gentan: Royn við tølum meðni.

»Endiliga havi eg fingið hevnd yvir telefonkvinnuna,« segði skógvachandlarin.
»Hvussu tá?«
»Eg gav henni skeivt nummar!«

Svar uppá 5 spurningar: 1) umleið 13 milj. kr. 2) 1819. 3) umleið 230. 4) 1923. 5) 1921.

Tíðarinnar størsti figgindi teirra svørtu Verwords, er vorðin forseti í Suðurfrikku.

Fyrri 14 døgum síðani skutu 2 politimenn hin 17 ára gamla Gus Foster á verthúsi í Alabama, tí hann hevði í hyggju at fara eftir hvítari gentu.

Foster var svartur.....

Nýliga kom ein svartur eftir gotuni í London. Snøggliga kom róp í: Takið hann.....

55 ára gamli Jimmie Wilson situr í fongsl í Alabama og biðar eftir at verða settur í elektriska stólin fyrri at hava stolið 14 kr.

Jimmie er svartur.....

Síðan lógin um deyðsraf kom í Alabama eru 146 tikn av døgum.

124 av teimum vóru svart.....

So kryplað er mentan hvíta mannsins!

TAÐ ER VERUNLEIKI

at tá ið fólkaflokkurinn í 1943 vann stórsigur og fekk 12 menn á ting, var eitt av teirra fyrstu uppskotum at lata ríkismenninar fáa allan tann skattin, ið tingið ikki hevði brúkt, men lagt í grunnar, afturgoldnan.

at Bretar halda fast um 12 ára sáttmála sambandsins og fólkaflokksins og vilja ikki ganga við til 12 mila markið, og at tjóðveldisflokkurinn við ikki at vilja verða við at vinna tað, ið vinnast kann er við at kúga okkum undir 3 mila markið líka fram til 1967.

at fyrri 25 árum síðan søgdu sambandsmenn og sjálfstýrismenn á tingi, at tað vóru ongar grundir til at klaga yvir sjóverjuna, nú markið fyrri peningahæddina av teimum bótum, ið áleggjast kundu fyrri ólógligt fiskari, var sett so høgt.

Grønland og Ísland.

Undir Føroyum fiska Føroyingar umleið 14.000 tons árliga. At henda veiðan kann ókjast munandi við útflyting fiskimarksins, er tað eingin, ið ívast í; men samstundis er tað hvørjum manni greitt, at tey umleið 63.000 tonsini, ið vit vanligar veiða í Grønlandi og Íslandi verða vit aldri at veiða á okkara líta landgrunni við einum 12 mila marki.

Íslendingar hava ríkið okkum burtur av leiðum teirra, har vit vanligar veiðu 25.000 tons árliga. Erlendur Patursson